

AR PENITENTUI REIKIA VEIKLUMŲ?

/ 21 /

Išpažintyje, atrodo, daugiau veikia penitentas: jis daro sąžines sąskaitą, jis galisi už nuodėmes, jis daro pasiryžimą teisytis, jis atlieka išpažintį. Kunigas kaip ir nieko neveikia, o tik duoda išrišimą ir viskas. Taip turėtų ir būti: viską turėtų padaryti einantis išpažinties, o nuodėmklausis tik nuspręstų verta ar neverta duoti nuodėmių atleidimą arba geriau sekant, jeigu penitento viskas išpildyta, kas reikalinga, tik duoti jam išrišimą. Bet dabar labai dažnai viskas pasidaro atvirkščiai: penitentas beveik nieko nedaro, o viską už jį turi atlikti kunigas: ir padėti jam susiskaiciuoti nuodėmes, ir pagelbėti susidinti gailėstį, ir privesti prie noro teisytis gyvenimą. Kita syki dargi turi penitentui priminti, kad reikia pradžioje pasakyti "Garbė Jėzui Kristui", o pabaigoje - nuštiekti krūtinę ir kalbėti "Dieve, pasigailėk..." Šitaip kunigai daugumoje dabar ir daro nuo pat pradžios iki pabaigos: "Dabar čia atsiklaupk. Dabar pasisuk va į tą pusę. Dabar pridėk va čia savo ausį. Dabar persižegnok. Dabar sakyk: "Garbė Jėzui Kristui". Dabar sakyk: išpažinties buvau prieš tiek ir tiek laiko". Dabar pridėk: "Dievui nusidėjau šitokiomis nuodėmėmis". Dabar pasisakyk savo nuodėmes. Ir tai be galo. Ir jeigu nesu-
speja pabaigoje pasakyti, kad nenubėgtų nuo klausyklos per išrišimą, žiūrėk, penitentas jau kitoje bažnyčios pusėje sėdi suole visai nesąjūdindamas, kad jį išrišo iš tokių bjaurybų.

Šitaip pasekoji vienam, kitam, trečiam, dešintam ir nežinia kalintam, kol tau per metų metus taip įkarsta, kad norisi susimti už galvos ir bėgti kur nors ten, kur ne-

reikia klausyti tokių išpažinčių ir tik šitaip. Visiškas penitento pasyvumas. O betgi čia neužtenka tik jį pastūmėti kai ką padaryti. Reikia iš jo išgauti šiekio tokio sąmoningumo. "Ailesčio už nuodėmes tai už savo penitentą nesužadinsi. Pasiryžimo už jį būti geresniu tai nepadarysi. Visa tai jis pats turi padaryti ir tikrai, gyvenimiškai padaryti... O ką daryti nuodėmklausini su tokio, kuris prie langelio nieko nemoka ir nieko nesako? Pagaliau ne ką išdarinėse ir su tokio, kuris po metų, po dviejų ir net dešimties tesako: "Nu, kad aš niekam nieko blogo nepadariau ir nežinau, ką čia pasakoti. Nu, kartais prieš valgį nepersišėgnoju". Kartais sukeikteliu vieną kitą kartą. Daugiau nieko ir nebeturiu". Bet kai jį gerokai pama pavertalioji ir iš visų šonų apžiūri, pasirodo beasas prisikimšęs šio ir to. Jei pastebi, kodėl gi to ir to nepadarė, nepadarė ir nepasakė, tai gauni atsakymą iš visų apsilaidelių tą patį: "Nu, biškis čia yra ir apsilaidimo. Nepasakiau, kad užmiršau". "Teina panašaus sukirpimo ir labai dažnai einančių išpažinties. Eina išpažinties ir jokio gyvenimiškumo: visada tas pats šablonas, negyvas, negyvenimiškas. Tokiems žmonėms nieko ypatingo ir neatsitiko, jie ir neturi ko daug ir blogo pasakotis, bet jų išpažintys galėtų ir kitaip atrodyti, o ne vien tik kunigo tempomas pasikartoti vis tokiomis pačiomis. Ir viso šito priešastis penitento neveiklumas. Užmiršome mes, o ne kunigas. Kaip čia mes turime veikti?"

XXXXXXXXXXXXXXXX

Kaip turi veikti išpažintyje apsilaideliai ir beveik kasdieną derantieji sunkūs nuodėmes, yra siūku: išpildyk penkias atgalios dalis: atsimaik nuodėmes, už jas sužadink gailėtį, padaryk tikrą pasiryžimą

nebenuaidėti, gerai atlik išpažintį, atsi-
lygink už padarytas nuodėmes. Jeigu nežinai
kaip šitai padaryti, mokykis. Štai, kad ir
šiuos pamokslėlius uoliai lankydamas ir iš-
klausydamas. Jei turi kokią knygelę apie iš-
pažintį, perskaityk ją. Pagaliau, jeigu ir
nemoki, ir niekur negali pasimokyti, tiek
jau gali žinoti, kad padarius nuodėmes, rei-
kia jų atsikratyti, kaip žinai, kad susite-
pus veidą, reikia jį nusiprausti. Skaičiuoti
mes irgi labai gerai mokame ne tik pasinau-
dodami mašinos, bet ir iš galvos. Nemislyk,
nesiduosi apgaunamas, pvz., krautuvių ir
neduosi pardavėjui neskaiciuodamas viso sa-
vo kapšio už adatą ar batų šniūrus. Tai ko-
dėl gi jau negalima čia žmoniškai, be kie-
no tai stūmimo ir traukimo, suskaiciuoti sa-
vo nuodėmes? Juo labiau, kad tik pats ge-
rąsiai ir žinai, kada kur ir kokias jas
darei. Aišku, kad pilniausiai galima. O jei-
su sakeisi, kad negali, reiškia nenori čia
veikti. Meiškie, jog taip jau čia aptingai,
kad telauki kol kunigas už liešuvio patrauks
ir jam pasakys. Tas pats ir su gailėščiu.
Nemoki gailėtis? Kvėilyste. Kodėl kur kitur
moki bliauti? Tegul tau numiršta vaikas, žmo-
na pamete, pavagia tavo santaupas, nereikės
mokyti kaip gailėtis. Tai kodėl čia jau ne-
bemokama. Kodėl būtina kunigas ir tai kiek-
vienoje išpažintyje turi tavęs paklausti,
kaip kokio lebedėles: "Ar gailiesi A už nuo-
dėmes?" Ir dar pridėti: "Muškis į krūtinę
ir sakyk: Dieve, pasigailėk manęs nusidėje-
lio" O pasiryžti pataisyti gyvenimą, nemoki?
O kodėl moki pasiryžti nekišti į pečių ran-
kos, kai jau vieną kartą ją nusvilai? O ko-
dėl moki pasiryžti neiti per aną sulūžusį
lieptą, kur vieną kartą jau įlūžo ir dėl to
išsimuodei vandenyje su pavasario ledeliais.
Pasirodo, jog moki pasiryžti. O šitai reikia
veikti ir šį išpažintyje. O nuodėmes pasisa-

kyti, sekėti irgi nesugebi. O kodėl sugebi per dieną dienas tūlėti liežuvia ir už visus čia gudresniau ir žmieskėtesniau pasirodyti. Ir ne tik pasirodyti, bet dar toliau pralenkti visus savo važrėžovus, kad kuč bjauresiu už juos pasakytum, bjauresnį anekdotą papasakotum arba stipriau nusikęktum? "eiskis ir šio amato moki. Taip pat veikliam reikia būti ir savo nuodėmes išpažįstant, o nelaukti, kol kunigas paklaus: "Nu, ką dar turi pasakyti? Gal sekmedienio mišias spleidai? Gal girtas buvai? kiek kartų? Ar nenusidėjai prieš skaistybę? Ar šventes šventei? Kiek kartų nešventei? Ir taip toliau. O tu tik tiek tesakytum: "Ne, neatmanu. Ne. Neatmanu". Argi tu, kuris taip veiklus esi visur kitur ir nekvailas, ir nepestumdėlis, tik čia, išpažintyje pasireisti į paskutinį slunkių, į nieko nelimanantį ir nieko nebesugebantį išglebėlį, kuris tik gali kunigui į nosį papūsti atsirišugotą nikotiną ar vakarykštes pagirias. Po negali būti. Tu ir čia turi būti pats veikliausias ir pats sąmoningiausias. Su tuo savo veikliumu ir kunigui daug palengvėtų, ir tau pačiam daug kas pagerėtų. Pau būtina būti išpažintyje veikliam.

Bet ne vien tik tokiems čia reikia veikti. Reikia veikti ir jums, gerosios moterėlės, kurios taip pat daugelyje atvejų norite būti nuodėmkleusių tamponos. Žinoma, daug geriau nieko nedaryti ir tik išklaudyti kunigą, bet tokie išpažintys mažai naudos duoda. Ji nusibosta ir jums, ir vergina kunigą, jeigu jie tikrai nori jums padėti. Kurie nenori to daryti, jūs pačios matote, kaip jie labai nenori tokių išpažinčių klausyti: "Št, davatka", "nėra ko tenai peckiotis", - pasako tokie. Ir jie

nesipeckioja: sakai ką ar nesakai – peršeg-
nojo, pabaladojo ir nešdinkis. Nei žodelio:
nei įspėjimo, nei patarimo, nei paguodimo.
Jie mat nenori vargti su nieko neveikian-
čiais penitenciais, o patys irgi tingi ką
nors daryti. Tokie mėgsta spavedoti ilgai
nebuvusius ne dėl to, kad norėtų juos at-
versti ir labai dėl to džiaugtųsi, bet kad
tebai ne taip nuobodu: vyrai bent atneša ko-
kių bjaurybų iš kurių jų nuomone, verta
duoti išrišimus. Bet ir jeigu labai nori ką
nors padėti, beveik negalima, jeigu peniten-
tas ar penitente savo išpažintį išprandžia
į kokius tai šabloninius rėmus. Kunigui yra
labai sunku dešimties vienodų žmonių, ger-
riau sakant, vienodų išpažinčių surasti ką
nors naujo; nėra už ko nusitverti, kaip se-
koma, jeigu penitenciai patys nieko neveikia.
O žmonių gyvenimai gi yra vienas į kitą ne-
panašūs, jų gyvenimo aplinkybės dažniausiai
būna vis kitokios, žmonių būdai ir cha-
rakteriai skirtingi ir dėl to net negali vi-
siems vienodai atsitikti. O tuo tarpu išpa-
žintys, kaip pagal taisyklę, visų tokių vi-
siškai vienodos: "Sukeikiau, užpykau, pame-
lavau, poterį nesukalbėjau". Tai gal ir ne
melas, taip buvo, bet ne visiems taip pat
ir ne dėl tų pačių priežasčių, nevienodai
dažnai. Žmonės išpažintis padaro kažkokiais
negyvenimaiskais, nuo tikros realybės ati-
trauktas, labai spibendrintas, o turėtų bū-
ti priešingai, turėtų būti pasakojamas kiek-
vieno tikras gyvenimas, toks, koks jis tose
aplinkybėse yra. Šito negali padaryti kuni-
gas. Tai turi padaryti pats penitencias. Jis
turi galvoti ne apie išpažintį, bet apie
gyvenimą, kurį išpažintyje pateikia nuo-
cėmklusiai. Aprašyti žmonės turi įvairiau-
sių būdų gyvenime, o išpažintyje jų nesimato.
Ir ne tokių būdų, kad arklys nustipo ar

pinigus pametė, o grynai dv. sinių, morelinių bėdų, apie kurias turėtų žinoti kunigas, o jų niekada nesužino, nepamato, nebent atsitiktinai. O tai atsitinka dėl to, kad žmonės savo išpažintą atlieks negalvodami, jė padaro jas negyvenimiškas, sušablona. Pasiteiko dažnai tokių penitentų, kurie jau nuo seno yra nusistatę net nuodėmių sakymo eilę, visada tie patys būna net jų nusakymo išsireiškiniai. Iš jeigu pasakal kam nors, ar negalima būtų paprasčiau, gyvenimiškiau, taip kaip yra gyvenime, užsiima, pasakaito priekabiamu ir eina ieškotis kito nuodėmklausio, kuris pasitenkina negyvu išpažintųjų šablonu. Šitokios išpažintys, nors ir nėra malonios, bet nėra ir sunkios, nes čia nieko nereikia žmogui galvoti: pasakei, pasakei, kaip išmoktą eilęrašį ir vis tą patį ir viskas. Ksu pastebėjęs, kad tikrai neblogi žmonės, kuriems gyvenime tikrai jau nebeprasiteiko blogesnių dalykų, labai nusigąsta, kai jiems patari, ką nors daugiau paties veikti, pav., pasiimti lavintis kokioje nors dorybėje, duoti iš to nuodėmklausio apskaitą. Jie dažniausiai tada pasakaito nepakeliamu reikalavimu ir nustoja pas tokį nuodėmklausį eiti išpažinties. Bet tai labai klaidinga pažiūra. Atsiminkite: būtina ir tai pirmoje vietoje, reikia veikti penitentui. Tada kiekvienas kunigas galės jam padėti: ir apsilaidėlis, nes jis bus verčiamas taip pat veikti, o juo labiau uolus kunigas, kuriam bus lengva veikti, nes gaus už ko užsikabinti.

Taigi, kada rengiatės ir einate išpažinties, visada galvokite apie savo dvasinius reikalus plačiau ir iakite giliau, o ne vien tik kar nusikeikeli ar nepersišegnojai. Gilinkis į savo troškimus, mintis, žiūrėk, kokius turi įpročius, kad ie nelabai blogus, bet galima pamesti; stebėk, kokie

tavo santykiai su tuo pačiu Dievu ar artima iš gyvenimiškos pusės, o ne tik iš reikalo apie juos pasakyti kunigui, kad būtų ko jam sakyti. Pasakokis savo rūpesčius ir bėdas, savo negalias ir nepadėjamus besiekiant norio gero. Vienu žodžiu, veik išpažintyje ir dar toki prieš ją ir po jos. Išpažintis turi tave kunigui parodyti tokį, koks iš tiesų esi, o ne vien tam tyčia paveikslėlyje sugalvotą, kad būtų galima pakviesti nuodėmklausiu pasišiūreči ir vis - tokį patį. Kiekviens išpažintis juk mūsų gyvenime nėra ta pati išpažintis, kokia buvo prieš tai ar seks po jos. Jose ir mes neturime būti visą laiką suakmenėję stovylos, o gyvi žmonės, tokie, kokie buvome per pastutinį laiką. Šito gi kunigas niekada nepamatys, jeigu mes patys neveiksime ir nepasirodysime. Deber kai penitentas yra visiškai negyvas ir sustingęs, jam ir pati išpažintis neįdomi, nes ir pats mato, kiek mėsos mados ji jam duoda. Kada tu imsi veikti pats, ji pasirodys įdomi taip, kaip kiekvienas kitas darbas, kurį dirbi savo reikalui. Amen.

1967.2.23.